

## Széchenyi és Kossuth programja

### Reform

- egy meglévő politikai, gazdasági, társadalmi formáció átalakítása, korszerűsítése az új követelményeknek megfelelően

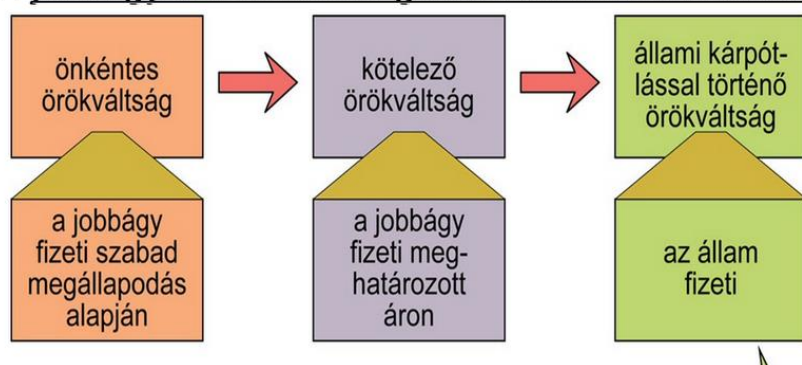
### Reformkor

- 1825/1830-1848
  - kezdete: 1825 (az első rendi gyűlés) / 1830 (Széchenyi: Hitel)
  - vége: 1848. áprilisi törvények
- a liberális nemesség küzdelme a polgári átalakulásért és az ország önállóságáért
- a politikai küzdelem fő színhelye az országgyűlés volt

### A reformkor főbb kérdései:

- a) érdekegyesítés:
  - jobbágy és a nemes érdekeit közös nevezőre kell hozni
- b) jobbágyfelszabadítás:
  - jobbágyság megszűnése (önkéntes/kötelező örökváltság)

### A jobbágyfelszabadítás gondolata a reformkorban



- c) nemesi jogok átalakítása, megszüntetése
  - ősiség eltörlése, közös teherviselés
- d) gazdasági reformok
  - céhek megszüntetése, gyárak létrehozása, infrastrukturális fejlesztések

### Széchenyi István

#### I. Élete:

- 1791-1860
- Bécsben született, arisztokrata családban
- Édesapja: Széchenyi Ferenc, édesanyja: Festetics Julianna
- Kiemelkedő oktatásban részesült
- Beutazta egész Nyugat-Európát, (Anglia tetszett neki a legjobban) így össze tudta hasonlítani a nyugati és keleti országok fejlettségét (→ itt ébred rá, hogy Magyarország mennyire elmaradott) /Wesselényi Miklóssal utazott/
- elhatározta, h Magyarországot fel kell zárkóztatni a nyugati államokhoz
- Első terv: lóverseny, 1827
- Öngyilkossági kísérlet → Döbling elmegyógyintézet
- 1860. ápr. 8-án halt meg.

#### II. Reformjai:

- **Arisztokrata származású**, de haladó szellemben nevelkedett: édesapja a Nemzeti Múzeum megalapítója; nagybátyja a Georgikon (az első magyar mezőgazdasági főiskola) alapítója
- **Angol példa alapján a → reformok szükségességét hangsúlyozza**
- 1825-27-es országgyűlésen **felajánlja egy évi jövedelmét** a Magyar Tudományos Akadémia felállítására

## Széchenyi programja (3 könyvben jelent meg)

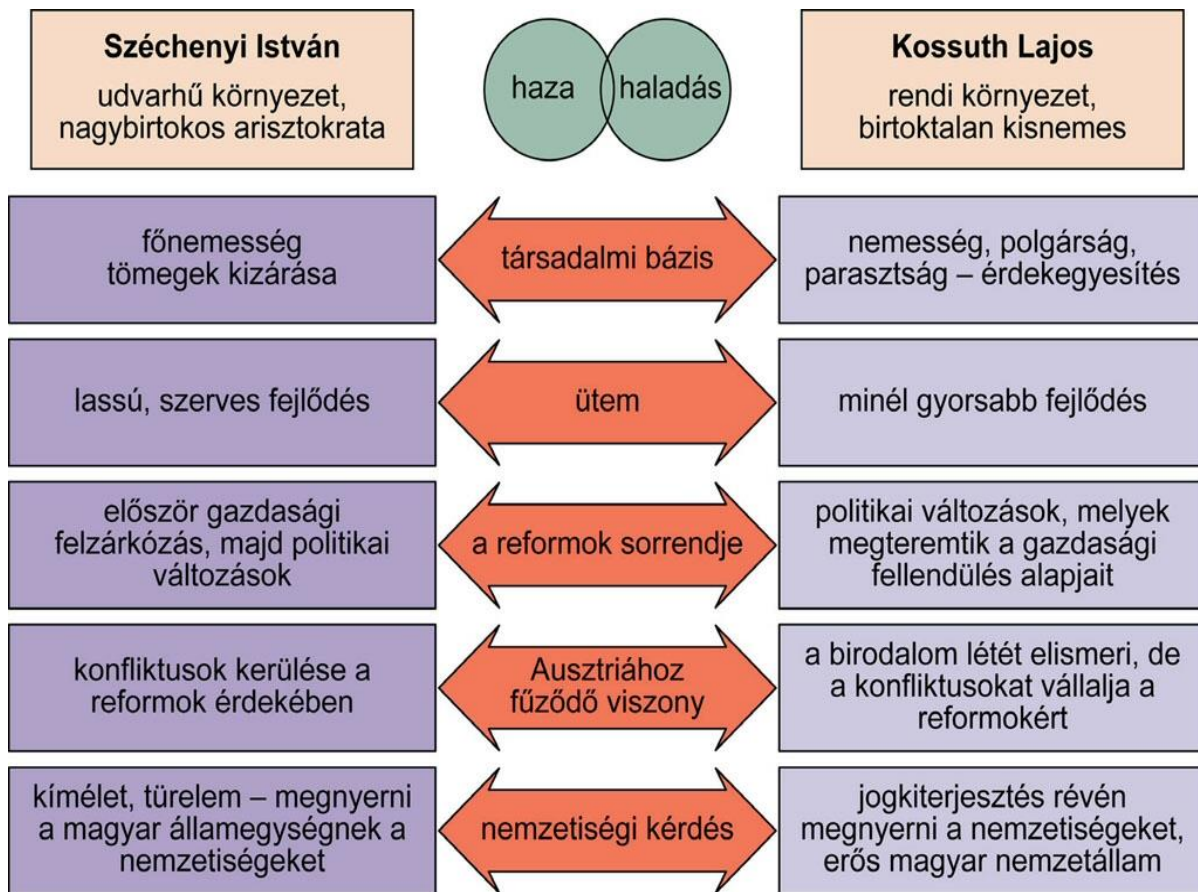
- 1830: Hitel
- 1831: Világ (*világosság*)
- 1833: Stádium
- 1830: Hitel
  - a feudális viszonyok a fejlődés gátjai:
    - **ősiség törvénye** (a nemes a földjétől nem fosztható meg, nem vehető fel rá hitel, mert a bank nem tudja elvenni, ha nem tud fizetni)
    - **háramlási jog** (a család férfiágának kihalása után a birtok visszazáll a királyra)
    - **jobbágyi kötöttségek**
      - reformok kellenek
      - lassú, de folyamatos fejlődés a **Habsburgokkal együtt**
      - a reformok véghezvitelét az **arisztokráciára** bízta
      - művét többen támadták
      - Jobbágykérdéssel kapcsolatban az **önkéntes örökváltságot** szorgalmazza (a jobbágy saját pénzen megválthatja földjét)
- ezekre a Stádiumban válaszolt, 12 pontban foglalta össze elképzeléseit
- 1833: Stádium
  - hitel kell
  - ősiség (a nemesi birtok nem adományozható) eltörlése
  - a háramlási jog (visszazáll a birtok a királyra) vége
  - birtoklási jog mindenkinek (nem nemeseknek is ehessen földtulajdona)
  - törvény előtti egyenlőség
  - törvényes védelem joga (védő mindenkinek)
  - az országgyűlés költségei a birtok arányban viseltessenek (a nemesek is „adózzanak” ~köztehverviselés)
  - köztehverviselés (utak, vámok költségeit mindenki fizesse)
  - céhek, monopóliumok, árszabás (limitek) eltörlése
  - csak magyar nyelven írt törvények
  - a Helytartó Tanács irányítsa az országot
  - nyilvánosság az ország ügyeinek

## Széchenyi gyakorlati tevékenysége

- szórakoztatás: A szórakoztatást a társadalmi élet szolgálatába kívánta állítani. Szórakozás közben a nemesek megbeszélnek az ország ügyeit. (úri kaszinók, lóversenyek)
  - kaszinók
  - lóversenyek
- közlekedés fejlesztése:
  - folyószabályozások (Duna, Tisza)
  - gőzhajózás-aBalatonon Kisfaludy volt a hajó neve
  - hídépítés → Lánchíd
    - első állami híd, ami összekötötte Peestet és Budát
    - nemeseknek is fizetni kellett a hídvámost, ha használni akarták
  - vasútépítés -Pest-Vác közötti első magyar vasútvonal
- iparfejlesztés -Óbudai Hajógyár megalapítása

## Kossuth Lajos

- Zemplén megyei **Monokon született**, birtoktalan (evangélikus) **kisnemesi családban**, jogi végzettséget szerzett.
- Az **1832-36. évi országgyűlésen** a távollévő **Zemplén megyei főrendi képviselőt helyettesítette**. Itt ismerkedett meg a formálódó reformeszmékkel, a reformtábor vezetőivel, ám mint megfigyelő a közvetlen munkába nem kapcsolódhatott be.
- Ezen az országgyűlésen született meg az ötlet, hogy **megalapítja az Országgyűlési Tudósításokat**, amelyben az üléseken zajló vitákról tudósított. A reformkori országgyűlés közönségét alkotó, többnyire nemesi származású értelmiségi fiatalok, az ún. országgyűlési ifjak közül is sokan részt vettek az Országgyűlési Tudósítások készítésében.
- A Tudósítás az **ellenzék szócsöve** lett, de az Országgyűlési Tudósítások hatására a – erős cenzúra felügyelete alatt álló – hírlapok is egyre több **információt közöltek az országgyűlésen történekről**.
- Kossuth az országgyűlés feloszlata után Pestre költözött, itt **adta ki a Törvényhatósági Tudósításokat**. A lap célja a **megyei gyűléseken történekről** begyűjteni az **információkat**, s az információk továbbításával megpróbálni a megyék között a kapcsolatot kiépíteni, a reformok ügyét ezzel is elősegíteni.
- A Törvényhatósági Tudósítások miatt Kossuthot 1837 májusában letartóztatták, és 4 évi börtönbüntetésre ítélték. (A börtönben angolul tanult és a közgazdaságtant tanulmányozta.) 1840-ben, az amnesztiarendelet értelmében szabadult. **1841 januárjában** Landerer Lajos felajánlotta neki a **Pesti Hírlap szerkesztői állását**. Landerer (a többi lapkiadóhoz hasonlóan) a titkosrendőrséggel állt kapcsolatban, azért bízta meg Kossuthot, hogy kézben tudja tartani a kormányzat.
- **Kossuth a magyar politikai újságírás megteremtője volt**. Ekkor honosodott meg Magyarországon a **vezércikk**, ezekben népszerűsítette az ellenzék eszméit. A cenzúra miatt ezt általában nem nyíltan, hanem a sorok között elbujtatva hozta nyilvánosságra gondolatait, megszületett a vitázó, elemző publicisztika. („sorok közötti olvasás”)
- A lapban képviselt program fő pontjai:
  - **Érdekegyesítés, azaz meg kell találni azokat a célokat**, amiért **a nemes és a jobbágy közötti összefogás megvalósulhat**. A nemességnek pedig el kell fogadnia, hogy az érdekegyesítés csak úgy valósítható meg, ha régi jogai csorbulnak – azaz a nem nemesekre is kiterjesztik azokat.
  - a rendi alkotmány helyett **egy polgári alkotmány bevezetése**, népképviselői országgyűlés (vagyon cenzusok megtartásával)
  - **A kötelező örökváltságot kell bevezetni, amit állami kárpótlással lehet megvalósítani. Ehhez be kell vezetni a közteherviselést is.**
  - Az örökváltság egyben azt is jelenti, hogy a földet polgári tulajdonná kell nyilvánítani.
  - A gazdaság terén úgy gondolta, hogy a fejlődés záloga a **védővám**, ezekkel lehet a nemzetgazdaságot megvédeni. A kettős vámrendelet (1754) a Birodalom összessége és Ausztria érdekei szerint szabályozta. **A magyar ipar fejlődése érdekében** szervezték meg az első Iparkiállítást, alapították meg az Iparegyesületet, majd **1844-ben a Védegyletet**.
  - **A Védegylet tagjai vállalták, hogy 6 évig magyar árut vásárolnak, ezzel próbálják a keresletet megnövelni**, így ösztönözni fogja a termékek itthoni előállítását és vásárlását.
  - Kossuth a magyar érdekeket az **udvar ellenében** is képviselni akarta. Ez nem jelentett szakítást a Birodalommal, hanem arra törekedtek, hogy **Ausztria és Magyarország viszonya egy perszónalunions kapcsolat** irányába mozduljon el.
  - **Nemzetiségi kérdésben az egy politikai nemzet koncepciót vallották**. Eszerint a nemzetiségek **egyéniileg minden olyan jogot megkapnak**, mint a magyarok, de **közösségként nem ismerik el őket**, nyelvi kérdésként kezelik különállásukat, se nem ismerik el politikai törekvéseiket (pl. **kollektív jogok, önkormányzat, területi autonómia**).
- A lap sikere és egyre egyértelműbb politikai szervező szerepe miatt a hatóság megpróbálta Kossuthot meghátrálásra kényszeríteni. 1844-ben leváltották a Pesti Hírlap éléről. A lap nem szűnt meg, a centralisták orgánumává lett.



Talán nem meglepő, hogy „SZÉCHENYIT A „LEGNAGYOBB MAGYARNAK” NEVEZTÉK